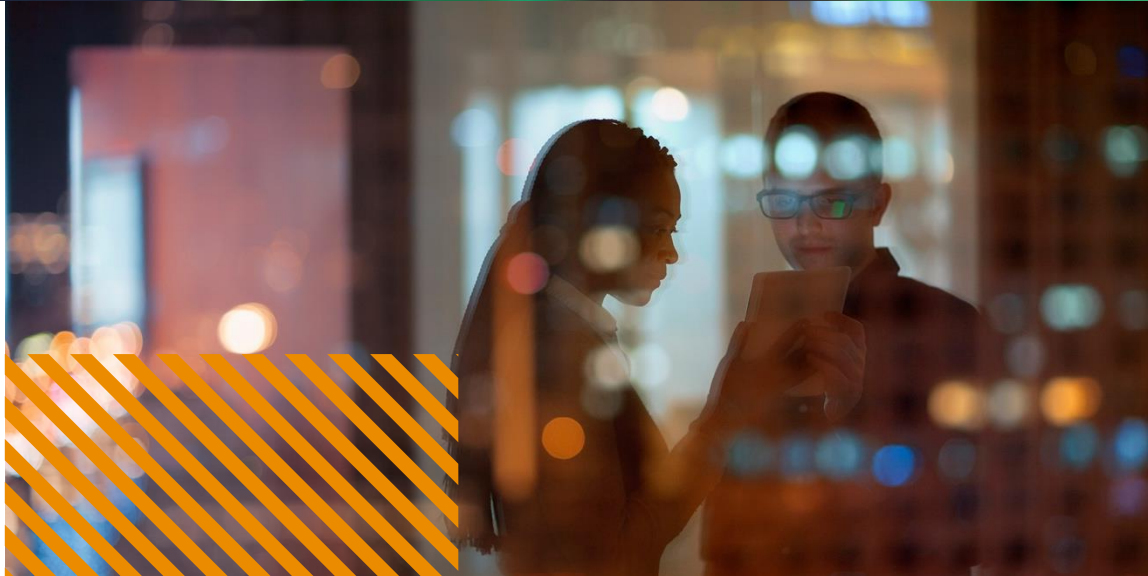

Всесвітнє дослідження економічних злочинів і шахрайства 2024

Результати опитування українських компаній

Інформація про публікацію

Дана публікація була підготовлена для загального ознайомлення і не повинна розглядатися як альтернатива професійній консультації. Перед тим, як здійснювати будь-які дії на підставі інформації, викладеної в даній публікації, зверніться за професійною консультацією. Ми не робимо заяв та не надаємо гарантій (як явних, так і таких, що маються на увазі) з приводу точності або повноти інформації у цій публікації. У передбачених законодавством обсягах ТОВ «ПрайсвотерхаусКуперс Едвайзори», його учасники, співробітники та агенти не приймають на себе жодної фінансової, цивільно-правової або професійної відповідальності за будь-які наслідки дій, здійснених або не здійснених будь-якими особами у зв'язку з інформацією у даній публікації або рішеннями, прийнятими на її основі.

Якщо у вас виникнуть будь-які запитання щодо цієї публікації, просимо звертатися до Андрія Третяка, керівника практики Форензік послуг PwC в Україні, andriy.tretyak@pwc.com.

Зміст

1	Основна інформація про Всесвітнє дослідження	4
2	Ключові спостереження щодо України	5
3	Розділ 1. Корупція	6
4	Розділ 2. Шахрайство у закупівлях	10
5	Розділ 3. Експортний контроль і санкції	14
6	Розділ 4. Ланцюг постачання	20
7	Ключові контактні особи	24

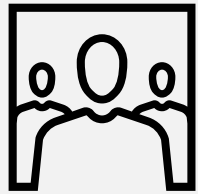
Основна інформація про Всесвітнє дослідження

У сучасному глобальному та взаємопов'язаному середовищі економічні злочини є домінуючим викликом. Водночас, дієве та своєчасне реагування на дану проблему є критично важливим для забезпечення ефективності діяльності та життєздатності організацій і захищеності їхніх активів.

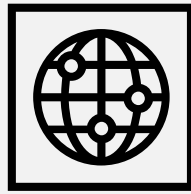
Як ніколи раніше, ризик економічних злочинів є максимально комплексним, оскільки він створює суттєві загрози для формування вартості організації та її збереження.

У цьому році практика Форензик послуг компанії PwC провела чергове Всесвітнє дослідження економічних злочинів і шахрайства. Дане дослідження проводиться глобально кожні два роки вже понад 20 років, а в Україні - починаючи з 2009 року. Цьогоріч дослідження проводилось протягом січня-березня 2024 року.

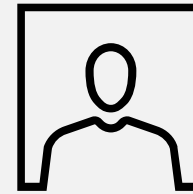
Основна інформація про респондентів Всесвітнього дослідження

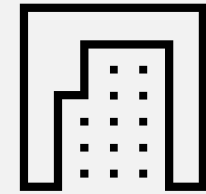
~ 2 500
респондентів

63
країни

~ 33%
топ-менеджмент

29
галузей

5 ключових галузей в Україні

- Споживчі товари та ритейл
- Сільське господарство, лісова промисловість і рибальство
- Банківський сектор і ринки капіталу
- Сектор фінансових послуг
- Медична галузь

Ключові спостереження щодо України

Корупція

84%

українських респондентів відповіли, що застосування норм антикорупційного законодавства у країнах, в яких вони працюють, посилилося або залишається на тому ж рівні.

Також **84%** респондентів переконані в тому, що їхня програма комплаєнсу здатна мінімізувати потенційні ризики. Водночас занепокоєння викликає той факт, що **25%** респондентів або взагалі не мають програми управління ризиками контрагентів у їхніх організаціях, або не проводять оцінку ризиків у межах програми перевірки контрагентів.

Шахрайство у закупівлях

70%

респондентів в Україні зауважили, що шахрайство у закупівлях є поширеною проблемою, при цьому лише невелика частка організацій використовує наявний інструментарій для виявлення шахрайства чи його протидії.

Наприклад, лише **32%** респондентів ефективно використовують аналітику даних для ідентифікації незвичайних тендерних схем. **7%** організацій взагалі не використовують аналітику даних у той чи інший спосіб для виявлення шахрайства у закупівлях.

Санкції

61%

українських респондентів вважає своїм істотним пріоритетом комплаєнс у сфері управління санкційними ризиками.

Лише **46%** організацій проводять роботу з оцінки ефективності їхніх програм комплаєнсу у сфері санкцій. **Дві третини** респондентів вважають головним санкційним ризиком потенційну участь їхніх контрагентів у забороненій діяльності.

Експортний контроль

41%

опитаних в Україні організацій зазначили, що експортний контроль став більш комплексним, а **менше половини** респондентів вважає, що правове регулювання механізмів контролю стало суворішим, аніж два роки тому.

Ланцюг постачання

16%

українських респондентів дотримуються думки, що оцінка ризику використання примусової праці в їхніх ланцюгах постачання є пріоритетом для їхніх організацій, і вони вже проводили оцінку такого ризику або планують її провести у найближчій перспективі.

Корупція

Виклики сьогодення - зростаючі очікування та втрачені можливості

Уряди країн по всьому світу повідомляють про зростаючі очікування щодо вдосконалення корпоративних програм комплаєнсу.

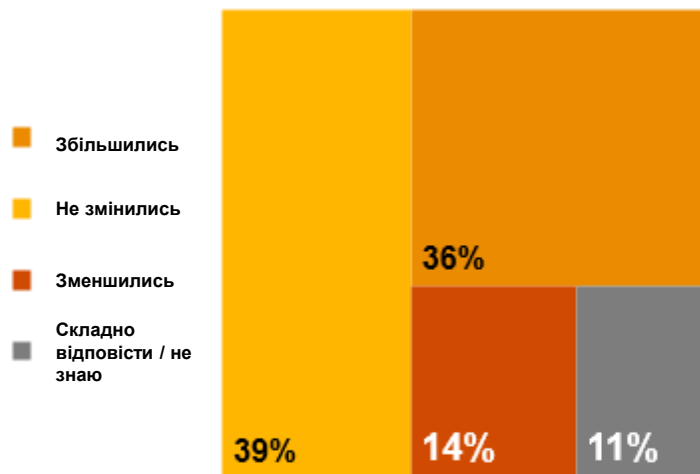
За 10 років після української Революції гідності та подальшої роботи зі створення антикорупційних і судових інститутів, а також в умовах жорстокого повномасштабного вторгнення росії, в Україні посилюються можливості і потреба у реалізації наступного етапу реформ. Дані реформи зосереджені на сферах нагляду, контролю та протидії корупції у новому колі ключових інституцій з метою відновлення економіки та ефективного державного управління.

Корупційні ризики

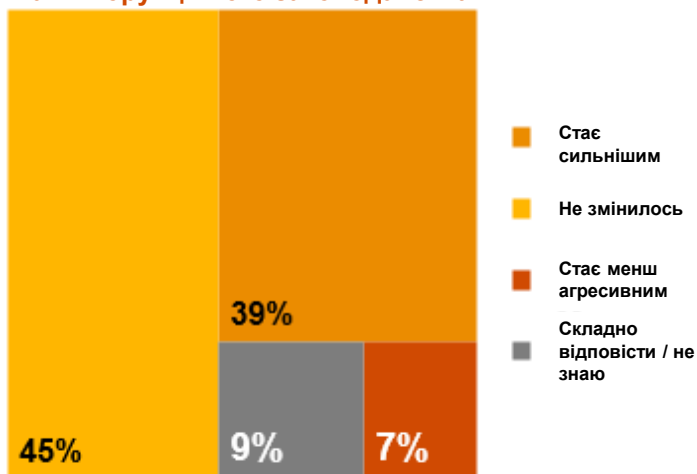
В Україні 36% респондентів повідомили про зростання корупційних ризиків, хоча робота уряду в цій сфері стала більш ефективною, про що свідчать 39% відповідей.

Хоча урядові заходи з протидії корупції посилюються, корупційні ризики не знижуються.

Думка респондентів про стан корупційних ризиків

Думка респондентів про стан застосування норм антикорупційного законодавства

Респонденти переконані в тому, що їхня програма комплаєнсу здатна мінімізувати нові корупційні ризики. Переважна більшість (84%) респондентів повідомила про її ефективність.

84%

респондентів впевнені в тому, що програма комплаєнсу їхніх організацій здатна мінімізувати нові корупційні ризики.

16%

респондентів не впевнені

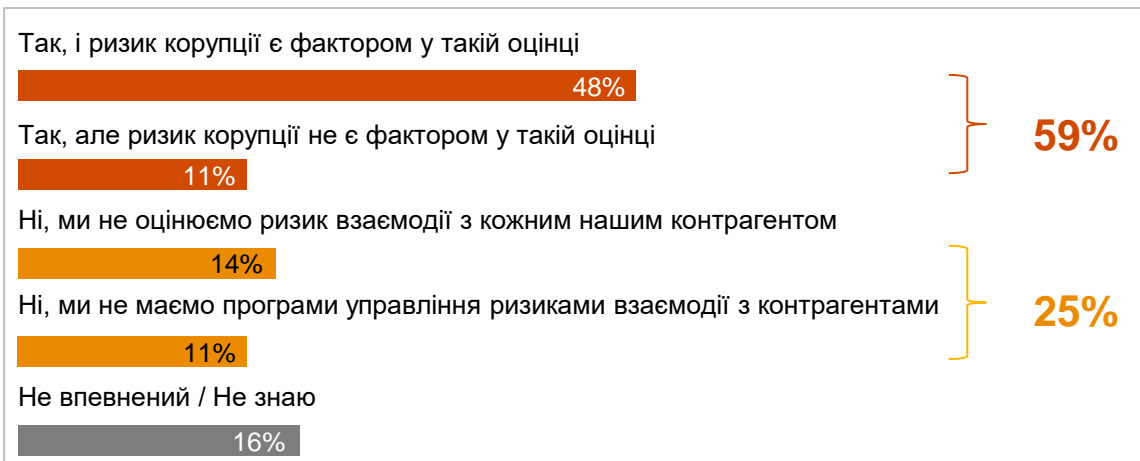
Запитання 12. На Вашу думку, як змінились ризики пов'язані з корупційними або неправомірними платежами представникам органів влади та/чи комерційним клієнтам за останні 12 місяців?

Запитання 14. Чи змінилася робота уряду з застосування норм антикорупційного законодавства протягом останніх 12 місяців?

Запитання 13. Наскільки ви переконані в тому, що програма комплаєнсу Вашої організації здатна мінімізувати нові корупційні ризики?

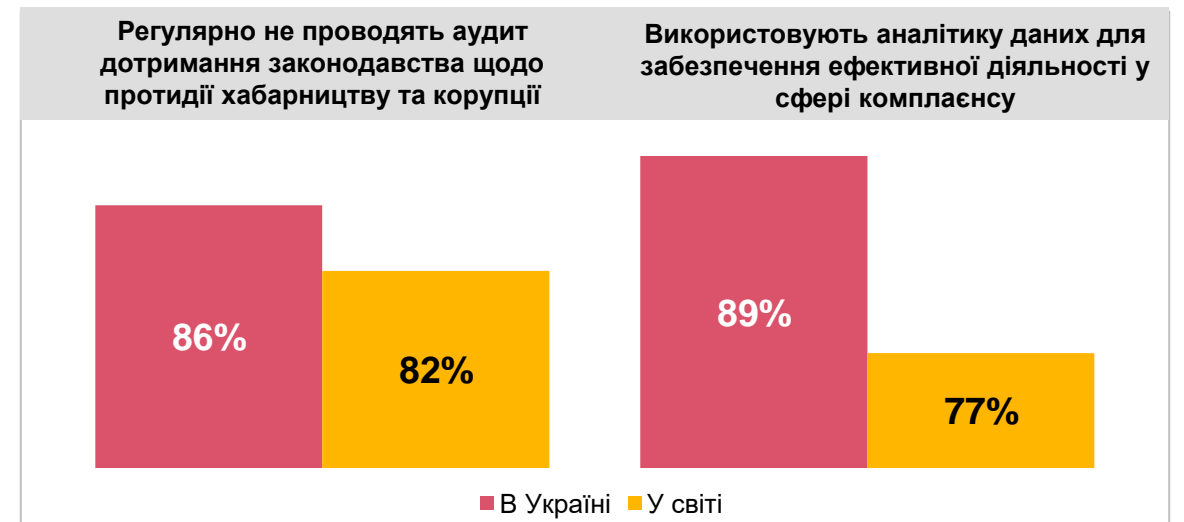
Антикорупційний комплаєнс

- Найважливішими компонентами ефективної програми антикорупційного комплаєнсу щодо контрагентів є оцінка ризиків і аудит дотримання законодавства щодо антикорупційного комплаєнсу.
- Більше половини (59%) респондентів проводять оцінку ризиків роботи з контрагентами, з яких майже 4/5 аналізують ризик корупції у ході цього процесу.
- 25% опитаних організацій або взагалі не мають програми управління ризиками взаємодії з контрагентами, або, навіть якщо і мають її, то не проводять оцінку ризиків співпраці.

Запитання 15. Чи визначає Ваша організація ступінь ризику для кожного Вашого контрагента у межах програми управління ризиками взаємодії з контрагентами?

- Аудит дотримання контрагентами законодавства щодо антикорупційного комплаєнсу має значний потенціал для вдосконалення: 86% респондентів зазначили, що їхні організації не проводять його регулярно.
- Використання аналітики даних і проведення причинно-наслідкового аналізу є важливими елементами ефективної програми антикорупційного комплаєнсу. 89% респондентів використовують аналітику даних для забезпечення ефективної діяльності їхніх організацій у сфері комплаєнсу.

Запитання 16. Чи проводила Ваша організація аудит дотримання її одним або більше контрагентами законодавства щодо протидії хабарництву та корупції протягом останніх 2 років?

Запитання 18. Чи використовує Ваша організація аналітику даних для забезпечення досягнення її цілей антикорупційного комплаєнсу?

Ключові ідеї для подальшого розгляду

Проведення періодичних оцінок програми комплаєнсу сприяє бенчмаркінгу існуючих програм із очікуваннями регуляторів та передовою практикою аналогічних організацій. Рекомендується також проводити короткі річні опитування співробітників з фокусом на етику та комплаєнс для отримання додаткових даних.

Регулярна перевірка доброчесності контрагентів може забезпечити наявність додаткових даних для їх подальшого використання при співпраці з ними. Рекомендується використовувати відкриті реєстри та спеціалізовані бази даних для уникнення співпраці з ненадійними партнерами.

Ідентифікація потенційних корупційних ризиків у Вашій організації та розробка методології їх оцінки дозволять коректно оцінити ризики корупції та забезпечити ефективну діяльність у сфері комплаєнсу.

Варто узгодити використання різних внутрішніх і зовнішніх джерел даних з метою більш комплексної оцінки ризиків комплаєнсу щодо кожної країни, в якій працює Ваша організація.

Шахрайство у закупівлях

Свіжий погляд на постійну загрозу

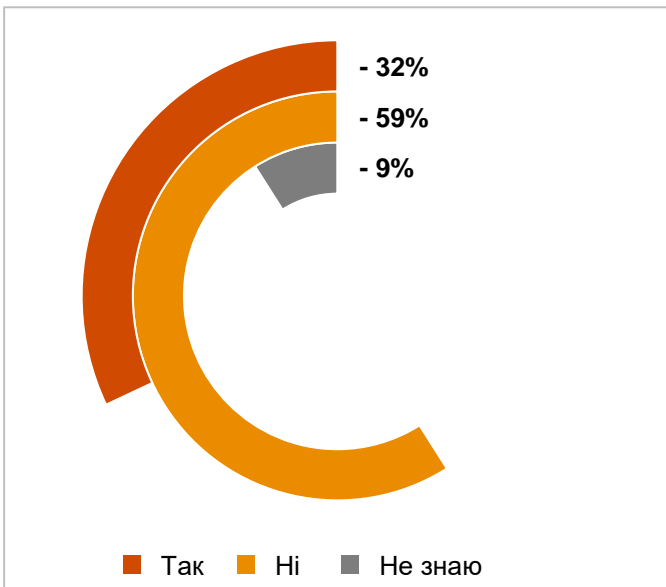
В усіх його формах ризик шахрайства у закупівлях залишається постійною проблемою.

Шахрайство у закупівлях вкрай негативно впливає на рентабельність, фінансові показники і руйнує позитивну корпоративну культуру. На жаль, зловмисники існують як всередині організації, так і за її межами. Кадрові ризики не обмежуються кіберзлочинами чи крадіжками інтелектуальної власності. Тому протидія шахрайству у закупівлях має бути невід'ємним елементом програми управління кадровими ризиками організації.

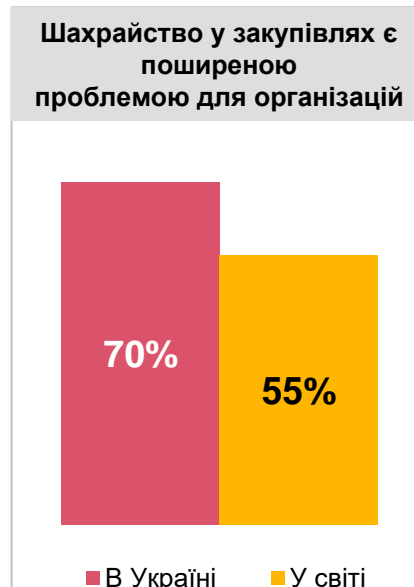
Шахрайство у закупівлях

➤ Згідно опитування, **32% українських респондентів** стикалися з шахрайством, корупцією або іншими економічними / фінансовими злочинами протягом останніх 24 місяців.

➤ **70% респондентів зауважили, що шахрайство у закупівлях є поширеною проблемою для опитаних організацій в Україні**, тоді як у світі частка таких респондентів складає 55%.

Запитання 1. Чи стикалася Ваша організація із шахрайством, корупцією або іншими економічними/фінансовими злочинами у Вашій країні протягом останніх 24 місяців?

Запитання 10. Чи є шахрайство у закупівлях поширеною проблемою для Вашого бізнесу?

➤ В Україні **30% опитаних організацій не вживають заходів для визначення своїх збитків від шахрайства у закупівлях**, тоді які інші вживають наступних заходів для мінімізації ризику шахрайства у закупівлях:

№	Заход	В Україні	У світі
1	Перегляд процедури вибору постачальника	84%	60%
2	Впровадження якісної політики управління конфліктом інтересів	77%	56%
3	Підвищення якості навчання з протидії шахрайству для персоналу, відповідального за закупівлі	75%	53%
4	Посилення процесів щодо підтвердження коректної документації та належного її затвердження	70%	71%
5	Використання централізованої функції (наприклад, центру компетенцій у сфері комплаєнсу) для вирішення питань, пов'язаних із ціновими розбіжностями, ознаками шахрайства чи неправомірними платежами	41%	40%
6	Ефективне використання аналітики даних для виявлення незвичайних тендерних схем	32%	26%

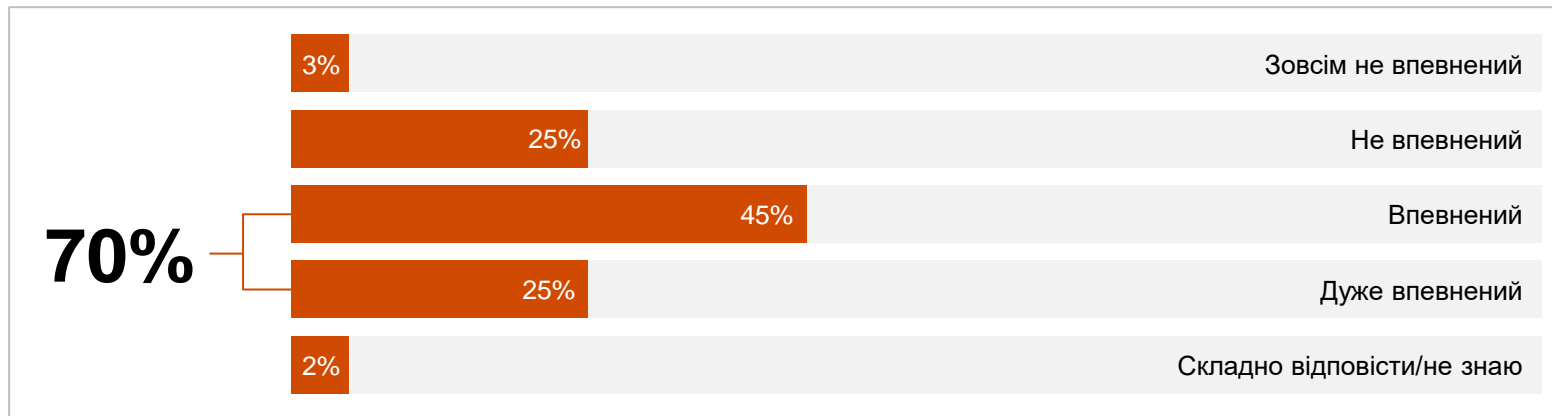
Запитання 11. Яких заходів (за наявності) вживає Ваша організація для мінімізації ризику шахрайства у закупівлях?

Управління ризиками взаємодії з контрагентами

З метою запобігання ризику шахрайства у закупівлях 84% респондентів в Україні регулярно перевіряють процес вибору постачальника.

Як в Україні, так і у світі **70% респондентів** володіють повною та достовірною інформацією про всіх їхніх контрагентів (продавців, постачальників, дистриб'юторів, клієнтів тощо). Близько **60% респондентів** мають програму управління ризиками взаємодії з контрагентами їхніх організацій.

Незважаючи на наявність численних даних щодо забезпечення належної перевірки репутації контрагентів та важливу роль систем планування ресурсів підприємства (ERP), **технології не є єдиним фактором успіху**. У руках шахраїв передові технології також стають інструментом, що дозволяє їм скоювати шахрайство, в т.ч. у закупівлях.

Запитання 6. Наскільки Ви впевнені в тому, що Ваша організація володіє повною та достовірною інформацією про всіх її контрагентів (продавців, постачальників, дистриб'юторів, клієнтів тощо)?

Опитування показує, що в Україні **половина респондентів** проводила оцінку ризику шахрайства в масштабах організації протягом останніх 12 місяців, а ще 9% респондентів планують її провести протягом наступного року.

50%

організацій проводили оцінку шахрайства в масштабах організації

9%

Оцінка ризиків у масштабах організації не проводилася, але запланована на наступні 12 місяців

Запитання 6. Чи проводила Ваша організація оцінку ризиків шахрайства в масштабах організації протягом останніх 12 місяців?

Ключові ідеї для подальшого розгляду

Наявність чітко оформленої політики управління конфліктом інтересів, а також проведення регулярних тренінгів із такої політики є надзвичайно важливими чинниками щодо запобігання та протидії шахрайству у закупівлях.

Оцінка ризику шахрайства в масштабах організації допомагає виявити слабкі місця та розробити ефективні заходи для їх усунення, охоплюючи всі підрозділи та процеси.

Функції комплаєнсу варто забезпечити застосування відповідальними підрозділами ризик орієнтованого підходу до оцінки контрагентів, у тому числі проведення перевірок їхньої доброчесності до початку відносин із ними та регулярних перевірок контрагентів з довгою історією співпраці і тих, хто є високо ризиковими.

Рекомендується актуалізувати процеси оцінки сегментів і регіонів із найвищим ступенем ризику, а також забезпечити проведення оцінки ризиків співпраці з контрагентами, використовуючи різноманітні джерела даних, в тому числі застосовуючи технології штучного інтелекту.

До питань щодо управління ризиками шахрайства у закупівлях слід залучати не тільки персонал підрозділу закупівель і поставок – але й також персонал середньої ланки підрозділів управління персоналом, безпеки інформаційних технологій, комплаєнсу, внутрішнього аудиту та розслідувань.

Експортний контроль і санкції

Міжнародні конфлікти суттєво ускладнюють
комплаєнс-контроль

Як ніколи раніше, питання експортного контролю та санкцій гостро стоїть на порядку денному.

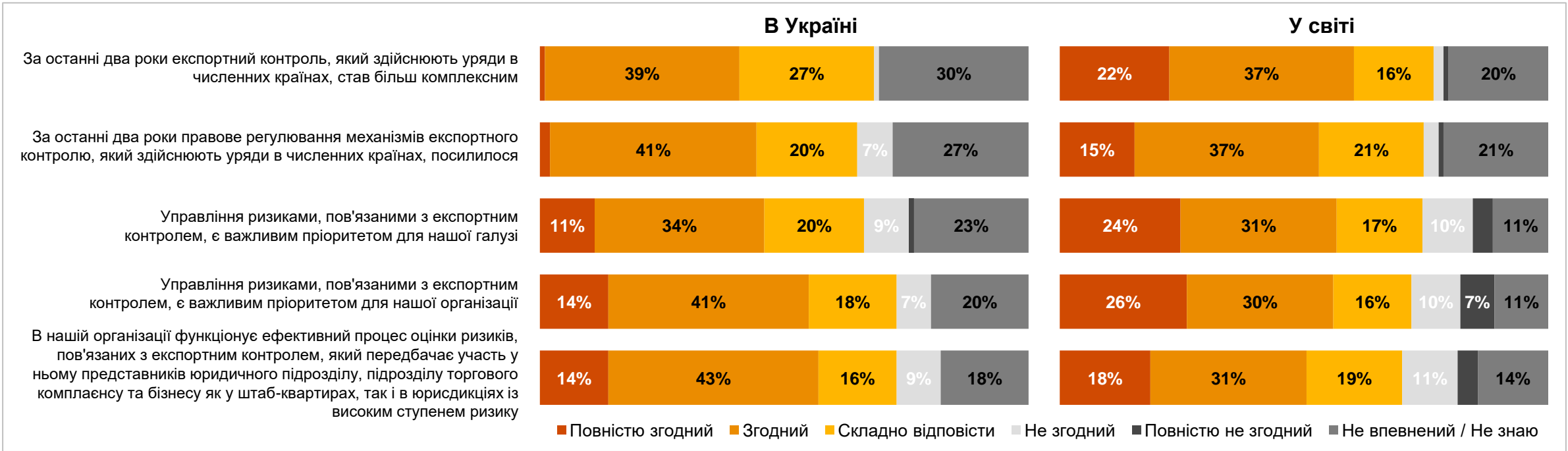
Геополітика, у тому числі російсько-українська війна, напруженість у відносинах між США та Китаєм і невизначеність ситуації на Близькому Сході, є фактором формування жорсткого регуляторного середовища експортного контролю та санкцій, в якому організації по всьому світу повинні працювати.

Експортний контроль

Українські респонденти повідомили, що протягом останніх двох років експортний контроль став більш комплексним і, водночас, посилюються заходи правового регулювання. Так, майже половина респондентів зауважила, що **правове регулювання механізмів експортного контролю стало суворішим**, аніж два роки тому.

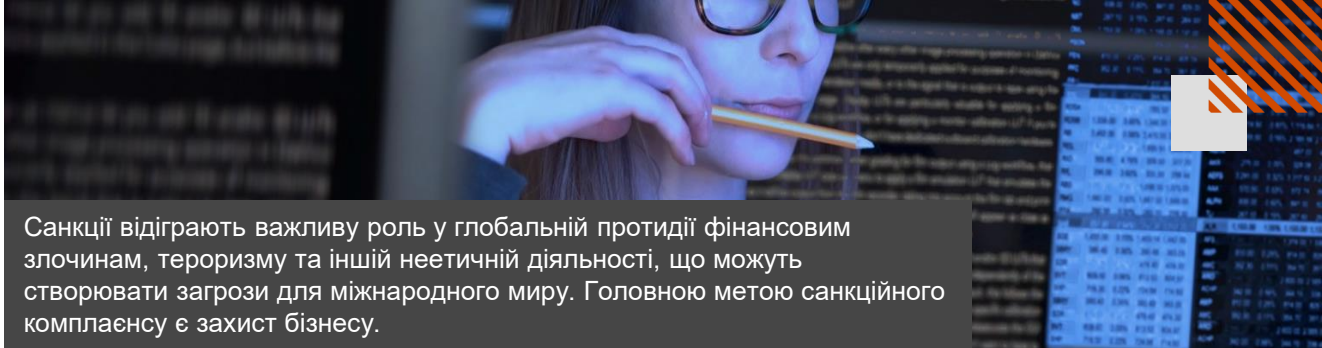
➤ **45% українських респондентів** відповіли, що управління ризиком, пов'язаним з експортним контролем, є **пріоритетом для їхньої галузі**, і більше половини респондентів зазначили, що він є критично важливим для власне їхніх організацій.

➤ **Більше половини респондентів** зауважили, що у них **функціонує ефективний процес оцінки ризиків, пов'язаних з експортним контролем**, до якого залучаються представники юридичного департаменту, підрозділу торгового комплаєнсу та бізнес-підрозділів головного офісу і офісів у країнах з підвищеним ризиком.

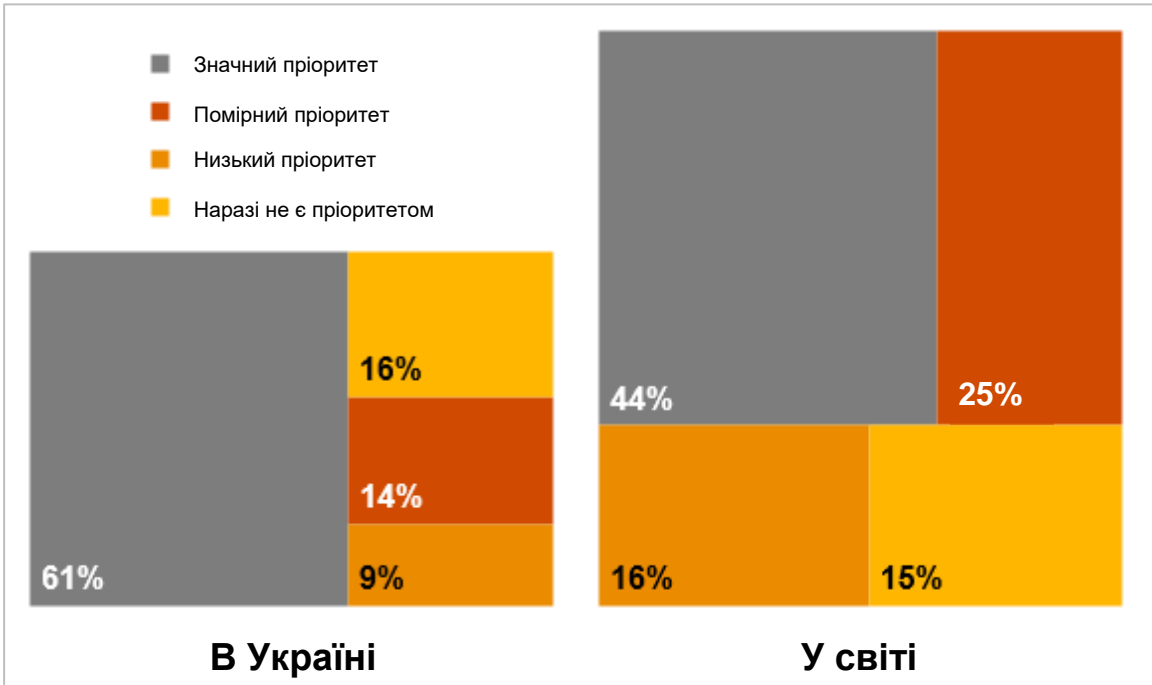
Запитання 27. Наскільки Ви згодні або не згодні з кожним із цих тверджень?

Санкційний комплаєнс (1/2)

Санкції відіграють важливу роль у глобальній протидії фінансовим злочинам, тероризму та іншій неетичній діяльності, що можуть створювати загрози для міжнародного миру. Головною метою санкційного комплаєнсу є захист бізнесу.

➤ В Україні **61% респондентів повідомили, що вони вважають комплаєнс у сфері управління санкційними ризиками значним пріоритетом для своїх організацій**, тоді як у світі так вважають 44% респондентів.

Запитання 28. Якою мірою комплаєнс у сфері управління санкційними ризиками є пріоритетом для Вашої організації?

➤ Отримані відповіді також чітко окреслюють **перелік ключових сфер, які можуть створювати ризики для санкційного комплаєнсу** в організаціях як в Україні, так і у світі.

№	Сфера ризику	В Україні	У світі
1	Контрагенти (наприклад, постачальники, сторонні дистриб'ютори) провадять діяльність, яка може бути заборонена, тому створюють для нашої організації ризик, пов'язаний із санкціями	39%	43%
2	Прямі клієнти, які провадять діяльність, що може порушити санкційний режим, користуються нашими комерційними послугами	25%	22%
3	Наш бізнес працює у деяких юрисдикціях із високим ступенем ризику (наприклад, відомі та визначені транзитні країни)	16%	13%
4	Неефективні процеси та технології не дозволяють належним чином ідентифікувати потенційно заборонену діяльність	5%	12%
5	Не впевнений / Не знаю	15%	9%
6	Інше (прохання вказати)	-	1%

Запитання 29. Що з переліченого, на Вашу думку, створює найбільший ризик для санкційного комплаєнсу у Вашій організації?

Санкційний комплаєнс (2/2)

За даними українських респондентів, **рівень участі вищого управлінського персоналу та членів правління** в процесі управління ризиками, пов'язаними з санкційним комплаєнсом, є наступним:

- **Кожний другий** бере активну участь;
- **Кожний п'ятий** бере деяку участь;
- **Кожний десятий** бере обмежену участь;
- Близько **20%** респондентів не володіють такою інформацією.

Якою мірою вищий управлінський персонал і члени правління беруть участь в управлінні ризиками, пов'язаними з санкційним комплаєнсом Вашої організації?

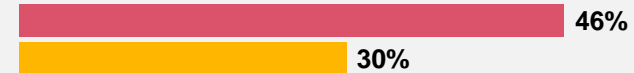

Запитання 30. Яку участь беруть вищий управлінський персонал і члени правління в управлінні ризиками, пов'язаними з санкційним комплаєнсом Вашої організації?

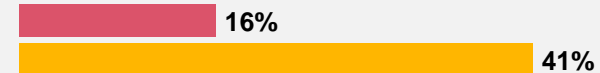
Дане опитування показує, що українські організації розуміють важливість застосування комплексного підходу до аналізу санкційного комплаєнсу порівняно з організаціями в інших країнах світу.

46% українських респондентів вважає, що вживає низку заходів із тестування, які включають перевірку політик і процедур, підтвердження того, що персонал застосовує коректний підхід до попереджувальних повідомлень та справ, пов'язаних із санкціями, на основі тестування та/чи забезпечення гарантії якості/контролю якості. При цьому **один із п'яти українських респондентів не обізнаний із підходом організації до тестування ефективності її програми санкційного комплаєнсу** (порівняно з одним із десяти респондентів у світовому масштабі).

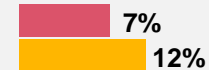
Ми вживаємо низку заходів із тестування*

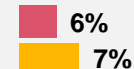
Наше тестування сфокусоване переважно на перевірці політик і процедур та підтверженні коректності роботи з попереджувальними повідомленнями та справами

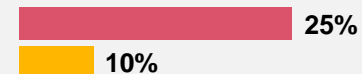
Ми не тестуємо регулярно програму санкційного комплаєнсу нашої організації, оскільки ми оцінили наші ризики, пов'язані з санкціями, як низькі

Ми не маємо функції тестування/не тестуємо регулярно програму санкційного комплаєнсу нашої організації

Не впевнений / Не знаю

В Україні У світі

Запитання 31. Що з переліченого найкраще описує підхід Вашої організації до тестування ефективності Вашої програми санкційного комплаєнсу?

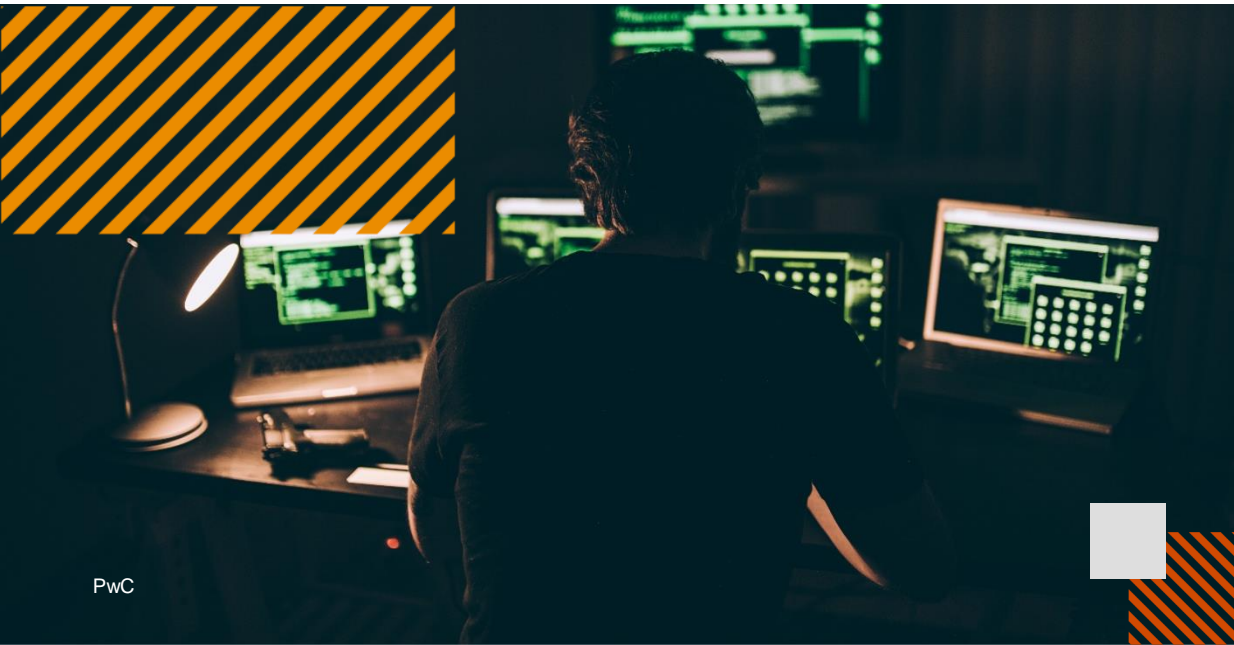
Технології у сфері санкційного комплаєнсу

Не існує однозначної думки щодо здатності новітніх технологій, наприклад, технології штучного інтелекту, значно підвищити ефективність і результативність санкційного комплаєнсу. **35% українських респондентів** зазначили, що **ці технології суттєво підвищать ефективність програми санкційного комплаєнсу**, в тому числі дозволять скоротити витрати.

Водночас, **14% респондентів** відповіли, що **потрібно надати більше регуляторних роз'яснень щодо того, яким чином новітні технології** можуть стати невід'ємною складовою практики санкційного комплаєнсу.

1

Я очікую, що ці новітні технології суттєво підвищать ефективність нашої програми санкційного комплаєнсу, в тому числі дозволять скоротити витрати

В Україні
35%

У світі
31%

2

Незважаючи на перспективність цих технологій, я не вважаю, що вони матимуть суттєвий вплив на нашу програму протягом наступного року

В Україні
32%

У світі
31%

3

Я очікую, що ці технології матимуть вплив, але нам потрібно більше регуляторних роз'яснень щодо того, яким чином і чи взагалі вони можуть стати невід'ємною складовою нашої програми санкційного комплаєнсу

В Україні
14%

У світі
24%

4

Не впевнений / Не знаю

В Україні
19%

У світі
14%

Запитання 32. Що стосується новітніх технологій і систем (наприклад, штучного інтелекту (у тому числі машинного навчання) чи генеративного штучного інтелекту), який вплив, на Вашу думку, вони матимуть на Вашу програму санкційного комплаєнсу протягом наступних 12 місяців?

Ключові ідеї для подальшого розгляду

Порушення у сфері торгового комплаєнсу часто починаються з конфлікту інтересів, наприклад, отримання персональних вигод від юридичних або фізичних осіб у підсанкційних країнах. Вкрай важливо зберігати постійну пильність щодо наявності конфлікту інтересів.

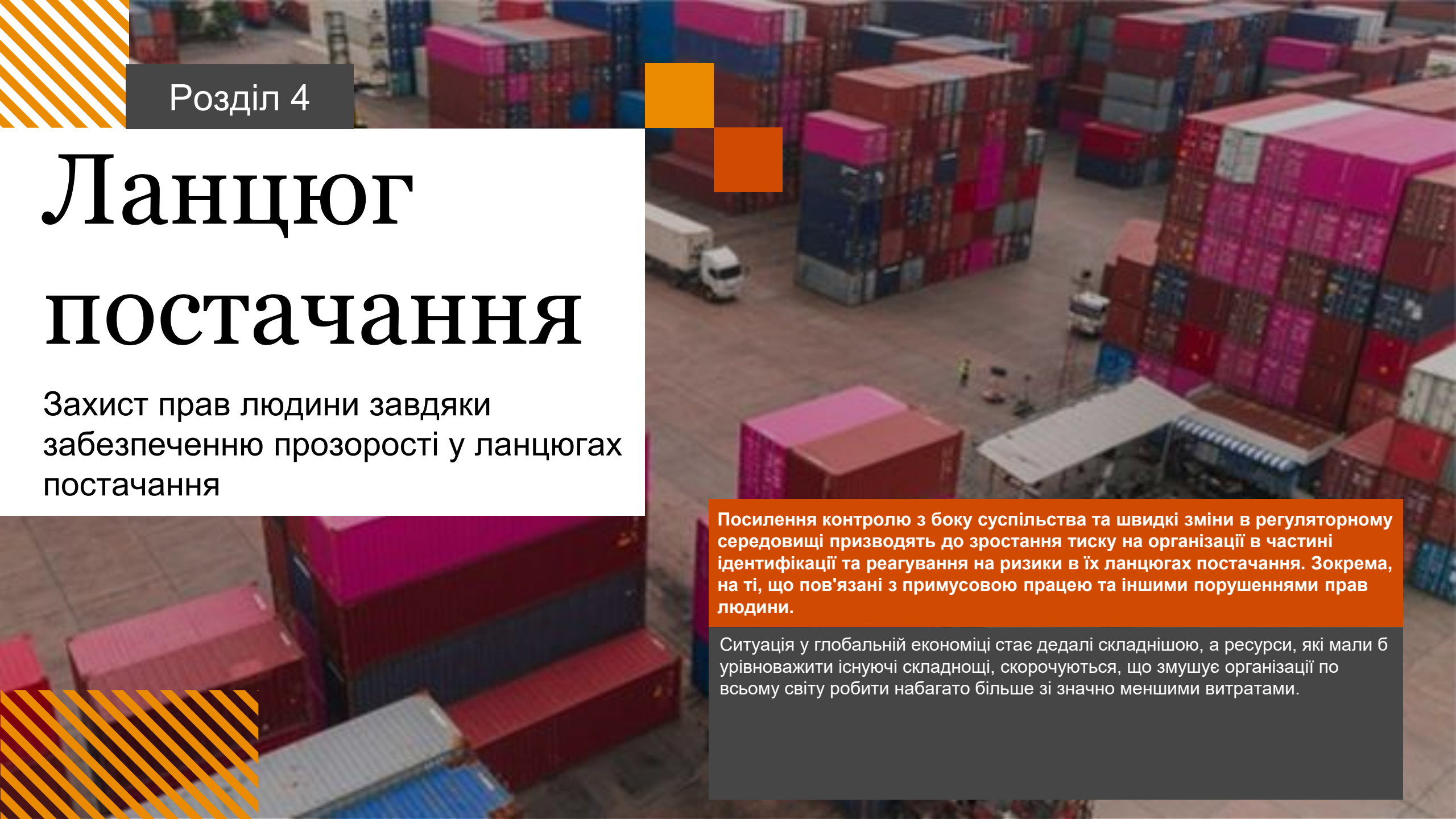
Моніторинг соціальних мереж на предмет виявлення зображень товарів організації, які використовуються у підсанкційних країнах, має величезне значення для організацій, які виробляють фірмові товари.

Критично важливо посилити заходи з ефективного використання торгової статистики та виявлення можливих випадків переорієнтації на підсанкційні країни контрагентами в сусідніх країнах.

Рекомендується забезпечувати проінформованість щодо обмежень в частині геоблокування, зокрема про підсанкційні регіони, які існують у країнах, що не знаходяться під санкціями (наприклад, Крим), а також щодо дій фізичних осіб, націлених на використання мереж для знищення ІТ-систем геоблокування.

Розділ 4

Ланцюг постачання

Захист прав людини завдяки
забезпеченню прозорості у ланцюгах
постачання

Посилення контролю з боку суспільства та швидкі зміни в регуляторному середовищі призводять до зростання тиску на організації в частині ідентифікації та реагування на ризики в їх ланцюгах постачання. Зокрема, на ті, що пов'язані з примусовою працею та іншими порушеннями прав людини.

Ситуація у глобальній економіці стає дедалі складнішою, а ресурси, які мали б урівноважити існуючі складнощі, скорочуються, що змушує організації по всьому світу робити набагато більше зі значно меншими витратами.

Система постачання

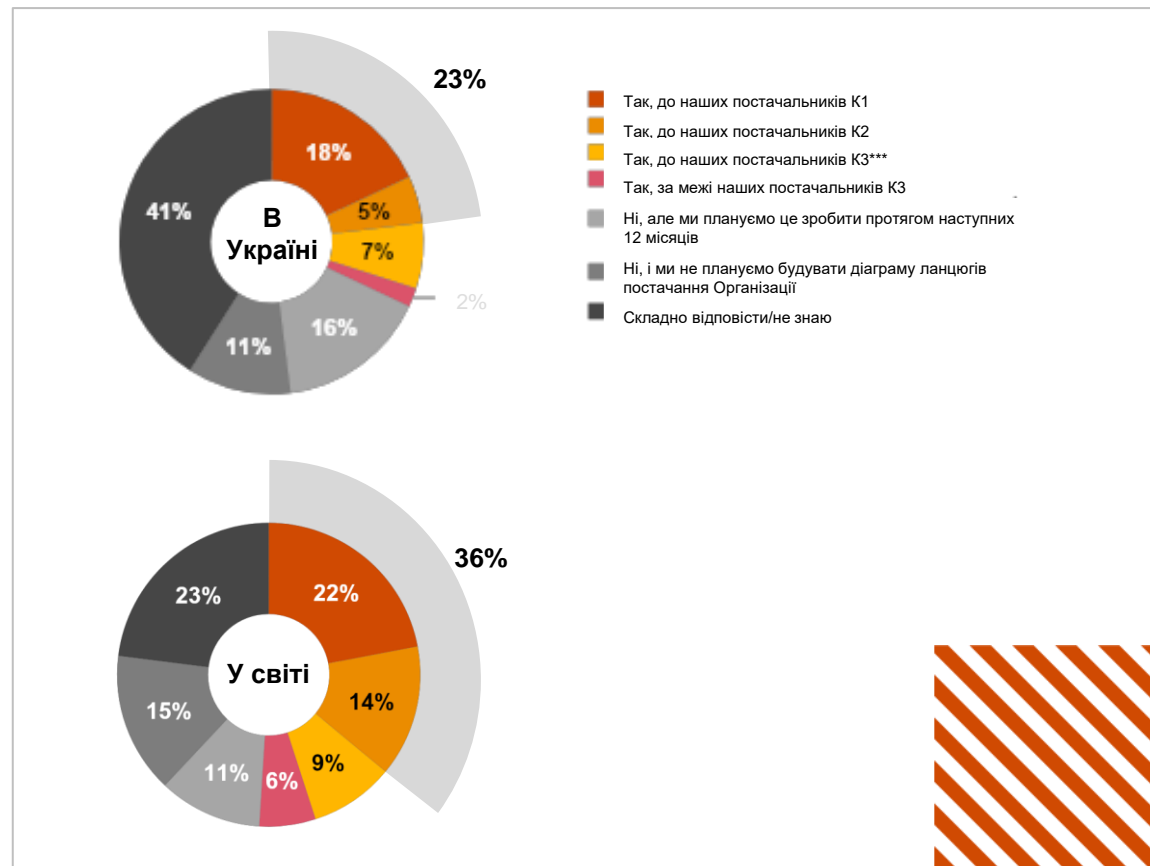
З метою кращого розуміння всіх елементів ланцюга постачання, яким притаманні найбільші ризики, пов'язані з правами людини, численні організації почали будувати діаграми своїх ланцюгів постачання.

23% українських респондентів побудували діаграми їхніх ланцюгів постачання у розрізі постачальників з їхньою класифікацією у Категорію 1* (K1) або Категорію 2** (K2), на відміну від 36% респондентів у світі.

*Постачальники Категорії 1: Це прямі постачальники кінцевого продукту.

**Постачальники Категорії 2 Це постачальники чи субпідрядники постачальників Категорії 1.

***Постачальники Категорії 3 Це постачальники чи субпідрядники постачальників Категорії 2.

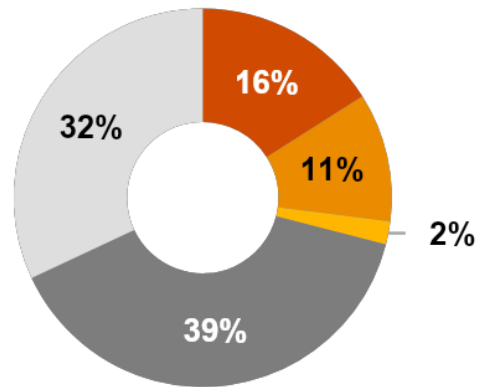

Запитання 24. Чи побудувала Ваша організація діаграму її ланцюгів постачання?

Використання примусової праці

Опитування показує, що **41%** українських респондентів **жодного разу не проводили перевірку доброчесності їхніх контрагентів**, в тому числі, на предмет дотримання ними законодавства про заборону використання примусової праці.

- Так, ми проводимо такий аудит регулярно
- Так, але такий аудит проводимо не часто
- Ні, але плануємо в найближчі 12 місяців
- Ні, ми ніколи не проводили такий аудит
- Складно відповісти / не знаю

Запитання 25. Чи проводила коли-небудь Ваша організація аудит будь-якого її контрагента з метою оцінки дотримання законодавства про заборону використання примусової праці?

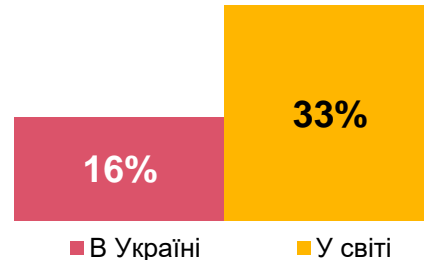

Примусова праця все ще залишається **гострим питанням і реальною проблемою** для багатьох країн, у тому числі для України. Воєнні дії, економічна нестабільність, високий рівень мобільності населення, трудова міграція та зростання рівня безробіття можуть збільшити масштаб експлуатації людей та створити загрозу виникнення ситуації, пов'язаної з використанням примусової праці.

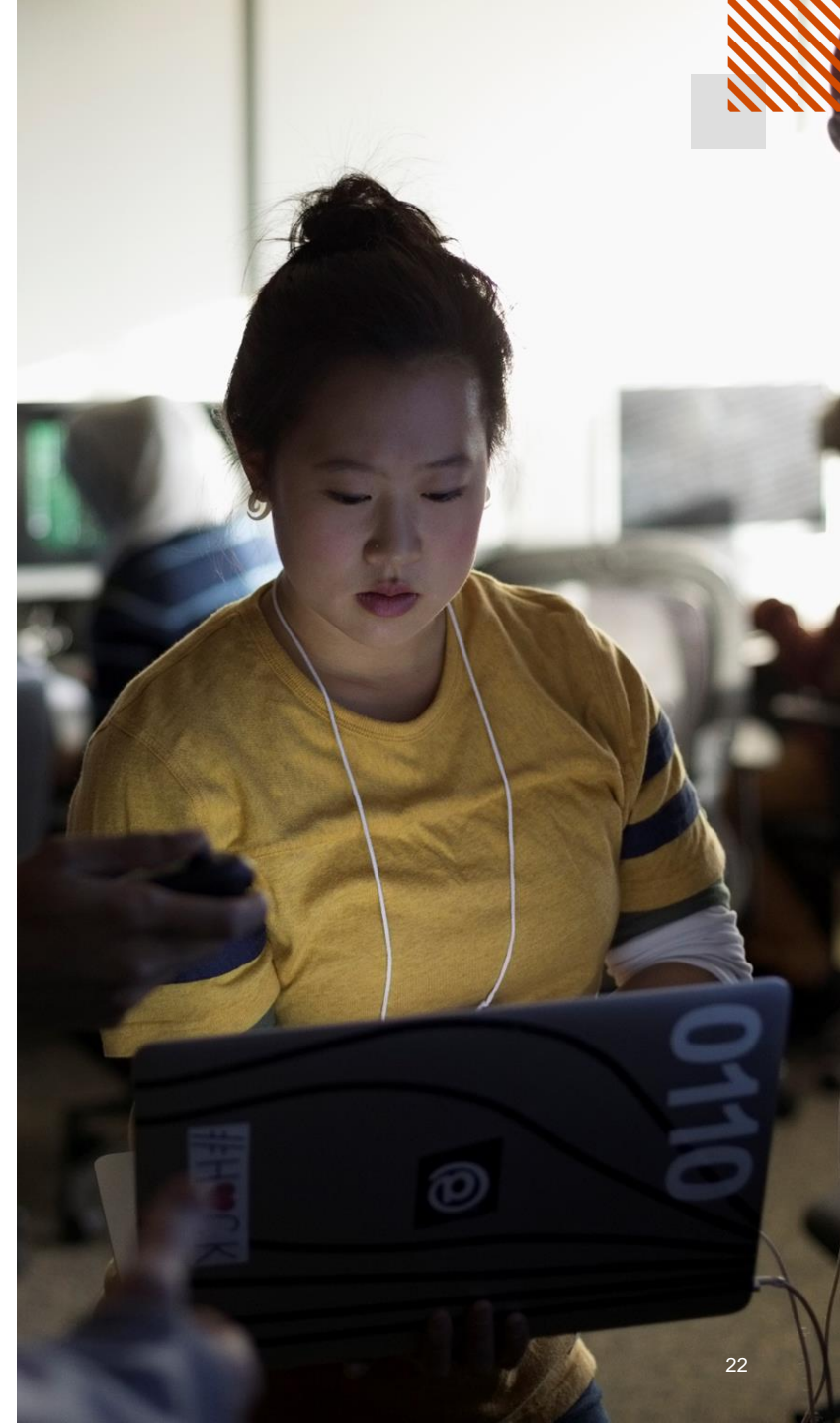

В Україні **лише 16%** респондентів повідомили, що **оцінка ризику використання примусової праці в їхніх системах постачань є пріоритетом** для їх організації.

Оцінка ризику використання примусової праці в їхніх ланцюгах постачання

Запитання 22. Незалежно від того, чи застосовується до Вашої організації Директива про корпоративну звітність в області сталого розвитку (CSRD), чи вважаєте Ви, що оцінка ризику використання примусової праці у Вашій системі постачання є пріоритетом для Вашої організації?

Ключові ідеї для подальшого розгляду

Обов'язкова побудова діаграми ланцюга постачання як невід'ємної складової оцінки управління ризиками організації забезпечує комплексність підходу до оцінки ризиків взаємодії з контрагентами та стійкість організації.

Рекомендується розширити регулярну перевірку доброчесності контрагентів, в тому числі на предмет дотримання ними законодавства про заборону використання примусової праці.

Доцільно проводити оцінку локального та закордонного ринків, щоб визначити, чи реалізується стратегія організації в частині її ланцюгів постачання, при цьому враховуючи наявні операційні ризики на таких ринках та забезпечуючи оптимальний рівень виручки.

Бажаєте дізнатися більше про те, як запобігати, розслідувати економічні злочини й усувати їхні наслідки?

Звертайтеся до наших профільних експертів

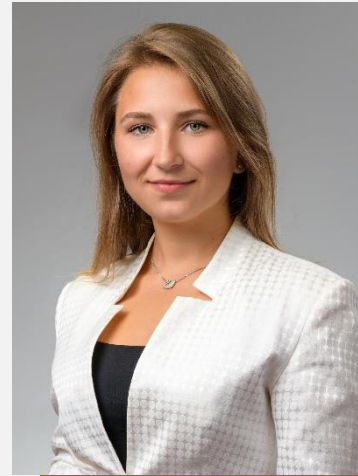
**Андрій
Третьак**

CFE, CISA, керівник практики Форензік послуг, PwC в Україні
andriy.tretyak@pwc.com

**Богдана
Тищенко**

Старша менеджерка,
Форензік послуги, PwC в Україні
tyshchenko.bogdana@pwc.com

**Анастасія
Мирошніченко**

Менеджерка,
Форензік послуги, PwC в Україні
anastasiia.myroshnychenko@pwc.com

**Лілія
Мудрак**

Консультантка,
Форензік послуги, PwC в Україні
liliia.mudrak@pwc.com

Дякуємо за увагу!

[pwc.com](https://www.pwc.com)

©2024 PwC. Усі права захищені.

Даний документ був підготовлений для загальної інформації з окремих питань і не повинен розглядатися як заміна професійній консультації. Перед тим, як здійснювати будь-які дії на підставі інформації, включеної до даного документу, зверніться за професійною консультацією. Ми не робимо заяв та не даємо гарантій (як явних, так і таких, що маються на увазі) з приводу точності або повноти інформації у даному документі. У передбачених законодавством обсягах ТОВ "ПрайсвотерхаусКуперс Едвайзори", його учасники, співробітники та агенти не приймають на себе жодної фінансової, цивільно-правової або професійної відповідальності за будь-які наслідки дій, здійснених або не здійснених будь-якими особами у зв'язку з інформацією у даному документі або рішеннями, прийнятими на його основі.